

RADNI ODNOSI

1. Pri zapošljavanju vatrogasaca kandidat koji nije izabran za prijem u radni odnos nema pravo sudskim putem ostvariti zaštitu.

Iz obrazloženja:

Prije svega valja istaknuti da prema mišljenju ovoga Suda Zakon o radu (N.N., br. 38/95., 54/95., 65/95., 102/98., 17/01., 82/01., 114/03., 123/03., 142/03., 30/04., 137/04. – pročišćeni tekst, dalje u tekstu: ZR) ne predviđa mogućnost sudske zaštite kandidata kojeg poslodavac nije primio u radni odnos (isto stajalište zauzeto je u odluci Vrhovnog suda RH, br. rev. 961/1998. od 6. prosinca 1998., Izbor - odluka VDRH 1/99.). Naime, u konkretnom slučaju tuženik je osnovan Odlukom o osnivanju Javne vatrogasne postrojbe Grada V. (Službeni vjesnik Grada V., br. 1/2000.), pri čemu je Statut tuženika donesen na temelju javnog natječaja, dok je čl. 45. istog Zakona propisano da protiv odluke o razrješenju ravnatelj koji je razriješen ima pravo tužbom tražiti sudsku zaštitu prava pred nadležnim sudom. U odnosu, pak, na zaposlenike ustanova nije propisana obveza objavljivanja javnog natječaja. Iz navedenog se jasno može zaključiti da u pogledu zapošljavanja vatrogasaca nije propisan javni natječaj, koji je u konkretnom slučaju proveden, pri čemu je Zakonom o vatrogastvu (N.N., br. 106/99., 117/01., 36/02., 96/03. i 139/04. – pročišćen tekst) i Pravilnikom tuže-

nika o unutarnjem ustroju i načinu rada propisano koje uvjete mora ispunjavati osoba koja se želi zaposliti kao vatrogasac. Valja istaknuti da niti Zakonom o vatrogastvu, niti pak Statutom tuženika, odnosno drugim podzakonskim aktima nije propisana posebna sudska zaštita u slučaju reizbora pojedinog kandidata za posao vatrogasca. U konkretnom slučaju nesporno je da je tuženik objavio natječaj. U samom je natječaju navedeno, da uz navedene uvjete propisane Zakonom o vatrogastvu, kandidati za „vatrogasca“ moraju ispunjavati i dodatne uvjete, a to su da nisu stariji od 25 godina, odnosno da imaju prebivalište na području grada V. U ovom parničnom predmetu tužitelj zahtijeva da se poništi odluka o izboru kandidata za radno mjesto „vatrogasac“ zbog povrede natječajnih uvjeta od 19. siječnja 2007. godine. Međutim, prema pravnom shvaćanju ovoga Suda, tužitelju kao kandidatu koji na natječaju nije odabran, Zakon o radu ne daje mogućnost da sudskim putem ostvari zaštitu. U konkretnom slučaju nije došlo do sklapanja ugovora o radu, niti pak o prestanku ugovora o radu, u kojim slučajevima bi tužitelj imao pravo zaštite pred sudom. S obzirom na sve izneseno, mišljenje je ovoga Suda da je tužba tužitelja nedopuštena u smislu odredbe čl. 133. Zakona o radu.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-327/09-2 od 16.3.2009.

2. Isplatne liste poslodavca jesu ovršne isprave.

Iz obrazloženja:

Uvidom u spis predmeta utvrđeno je da je podnositeljica svoj prijedlog za ovrhu temeljila na platnim listama ovršenika koje su izdane pokojnom Vinku Vučetiću kao obračun naknade plaće za razdoblje od prosinca 2000. do siječnja 2002. godine. Uvidom u te platne liste razvidno je da je u njima navedeno za koga se obračunava, tko je dužnik, da se radi o naknadi za bolovanje, te je određena i visina naknade za svaki pojedini mjesec.

Na temelju tako podnesenog prijedloga za ovrhu Općinski sud u Samoboru je 25. ožujka 2004. godinu donio rješenje kojim je odredio predloženu ovrhu na temelju članka 5., stavka 4. Ovršnog zakona (dalje u tekstu: OZ), odredio troškove postupka te zabranio poslovnoj banci ovršenika da ispuni novčanu tražbinu prema ovršeniku, a ovršeniku je zabranjeno da tražbinu naplati ili da inače njome raspolaže od časa dostave tog rješenja. Po pravomoćnosti je naloženo navedenoj banci da na podnositeljicu prenese navedenu tražbinu u ukupnom iznosu od 20.523,02 kune sa zateznim kamatama.

U povodu žalbe ovršenika, navedeno rješenje je preinačeno i prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave je odbačen. Drugostupanjski sud je utvrdio da obračuni plaće ne pripadaju u ovršne isprave kako ih utvrđuje odredba članka 21. OZ-a.

Člankom 1. OZ-a propisan je način uređivanja postupka prema kojem se provodi prisilno ostvarenje tražbina na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Za pokretanje ovrhe ovrhovoditelj protiv ovršenika mora imati ovršnu ili vjerodostojnu ispravu o svojoj tražbini (pravu na neko davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje).

Prema članku 21. OZ-a, kao ovršne isprave su propisane: 1. ovršna sudska odluka i ovršna sudska nagodba, 2. ovršna odluka donesena u upravnom

postupku i ovršna nagodba sklopljena u upravnom postupku ako glase na ispunjenje novčane obveze, ako zakonom nije drukčije utvrđeno, 3. ovršna javnobilježnička isprava, 4. druga isprava koja je zakonom određena kao ovršna isprava.

Člankom 83.a Zakona o radu, stavkom 1. propisano je da je prilikom isplate plaće, naknade plaće i otpremnine, poslodavac dužan radniku uručiti obračun iz kojeg je vidljivo kako je utvrđen iznos plaće, naknade plaće i otpremnine. Stavkom 2. je propisano da poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati plaću, naknadu plaće ili otpremninu, dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće, naknade plaće ili otpremnine radniku uručiti obračun iznosa koje je bio dužan isplatiti. Stavkom 3. te zakonske odredbe propisano je da su obračuni iz stavka 2. ovršne isprave.

Dakle, odredbom članka 21., točke 4. OZ-a propisana je mogućnost da se drugim zakonima regulira da je neka isprava ovršna isprava. Tako je zakonodavac člankom 83.a, stavkom 3. Zakona o radu utvrdio da su isplatne liste poslodavca glede isplate plaće, naknade plaće i otpremnine radniku ovršne isprave.

U konkretnom slučaju podnositeljica je, kao nasljednica svojeg oca, pokrenula ovršni postupak na temelju ovršne isprave, isplatnih lista za naknadu plaće za razdoblje od prosinca 2000. do siječnja 2002. godine. Stoga je prvostupanjski sud pravilno odredio ovrhu na žiroračunu ovršenika, poslodavca pokojnog oca podnositeljice.

Drugostupanjski je sud, zanemariivši odredbu članka 83.a, stavka 3. Zakona o radu, preinačio prvostupanjsko rješenje o ovrsi, te se stoga osporeno drugostupanjsko rješenje može smatrati arbitrarnim i svojevolumnim te donesenim bez odgovarajućeg uporišta u zakonima Republike Hrvatske.

Stoga je u konkretnom slučaju povrijeđeno ustavno pravo jednakosti svih pred zakonom koje jamči odredba članka 14., stavka 2. Ustava jer drugostupanjsko rješenje nije utemeljeno na mjerodavnom materijalnom pravu.

Ujedno je došlo i do povrede prava na pravično suđenje koje je zajamčeno člankom 29., stavkom 1. Ustava jer je postupak za podnositeljicu, sagledan kao cjelina, bio nepravičan.

Naime, ona je pokrenula ovršni postupak pozudajući se na navedene zakonske odredbe, na koje se i pozvala u svojem prijedlogu, te je imala opravdano očekivanje da će doći do ovrhe i da će ona naplatiti tražbinu koju je naslijedila od svojeg pokojnog oca. Kako je drugostupanjski sud, bez valjanog obrazloženja i primjene mjerodavnog prava, odbacio njezin zahtjev, njezina opravdana očekivanja su bez valjanih razloga ostala neispunjena.

Ustavni sud RH, broj: U-III-1254/2007 od 20.5.2009.

3. Sporazum ranijeg i kasnijeg poslodavca o budućem statusu radnika kod novog poslodavca je načelno značenja i nema obvezujući karakter za status radnika kod novog poslodavca.

Iz obrazloženja:

Prema ocjeni ovog Suda, pri kvalifikaciji sadržaja radnog odnosa tužitelja i tuženika, treba poći od odredbe čl. 7. (11.) Zakona o radu (dalje u tekstu: ZR) kojom je propisano da poslodavac, radnik i radničko vijeće te sindikati i udruge poslodavaca mogu ugovoriti uvjete rada koji su za radnika povoljniji od uvjeta određenih ovim Zakonom. Navedena odredba nosi naslov: „Sloboda ugovaranja i njezina ograničenja“. Sljedeća odredba, čl. 7.a (12.) ZR-a pod nazivom: „primjena za radnika najpovoljnijeg prava“ glasi: „Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito određeno ugovorom o radu, pravilnikom o radu, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, kolektivnim ugovorom ili zakonom nije drugačije određeno“. Treba navesti da sporazum ranijeg i novog poslodavca radnika ne predstavlja odnos, u subjektivnom smislu, između osoba, odnosno tijela koje se spominje u čl. 7., st., 1. ZR-a, niti takav sporazum predstavlja izvor prava koji

ima u vidu odredba čl. 7.a ZR-a. Pravni subjekti ranijeg i kasnijeg poslodavca tužitelja predstavljaju samostalne pravne osobe, koje na taj način preuzimaju svoja prava i obveze, a njihovi načelni sporazumi o budućem statusu radnika kod novog poslodavca (makar je ta pravna osoba osnovana po prethodnom poslodavcu radnika) nemaju obvezujući karakter za sadržaj konkretnih radnih odnosa. Uz to treba istaknuti da je i odredba čl. 4. navedenog Sporazuma načelnoga karaktera, te je krajnje upitno na koji način se ona, nakon sklapanja takvog sporazuma, može provoditi (s obzirom na samostalnost pravnog života i poslovanja tih subjekata). Sklopljeni ugovori o radu predstavljaju izraz dispozicije stranaka, u kojem smislu su stranke slobodne u uređivanju obveznih odnosa, što je načelo obveznog prava iz čl. 10. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 53/91., 73/91., 111/93., 3/94., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99. i 88/01. – dalje u tekstu: ZOO) koji se primjenjivao u vrijeme sklapanja ugovora o radu, a primjenjuje se u smislu čl. 6. (10.) ZR-a. Dakle, i prema ocjeni ovog Suda, nema nikakvih pravno relevantnih razloga za ograničenje slobode (dispozicije) stranaka u zasnivanju radnog odnosa, sklapanja ugovora o radu, pri čemu su oni, nesporno, u skladu s tuženikovim Pravilnikom o radu, pa se na odnose između stranaka ne može niti posredno, a niti neposredno primijeniti načelna odredba Sporazuma sklopljenog između „XXX“ d.d. Z. i tuženika prilikom njegova nastajanja (konstituiranja) kao korektiv drugačije uređenih odnosa poslodavca i radnika (parničnih stranaka) koji su uređeni njihovom dispozicijom (ugovorom o radu), odnosno aktima poslodavca. U tom smislu prvostupanjski sud je na jasan način odredio da okolnosti sklapanja tog Sporazuma nisu od značaja za ishod ovog postupka, kao što nije odlučan ni sam taj Sporazum, pa je netočna žalbena tvrdnja da prvostupanjski sud nije naveo razloge odbijanja dokaznih prijedloga kojima su se trebale utvrđivati okolnosti sklapanja i sadržaj tog Sporazuma.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-232/09-2 od 18.3.2009.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Zagreb*